

7. Truhanovskij, V. G. Uinston Churchill'. Politicheskaja biografija / V. G. Truhanovskij. – M.: Mysl', 1968. – 409 s.
8. Florinskij M. Integracija Evropy? / M. Florinskij. – M.: Izd-vo. inostr. lit., 1956. – 142 s.
9. Chenchuk D. V. Ideja ob'jednanoi' Jevropy ta poshuk shljahiv i'i' realizacii' u 1945–1952 rr.: avtoref. dys. kand. istor. nauk / D. V. Chenchuk. – Harkiv, 2007. – 29 s.
10. Amery, L. S. British Commonwealth and European Unity / L. S. Amery // National Review. – 1948. – Vol.131. – №789. – 421 p.
11. Jalons pour une histoire du Conseil de l'Europe: actes du colloque Strasbourg (8–10 juin 1995) / [textes reunis par M.–T. Bitsh]. – Berne, 1997. – 380 p.
12. Macmillan H. Tides of fortune: 1945–1955 / H. Macmillan. – N.–Y.: Harper and Row, 1969. – 729 p.
13. Perroux F. L. Europe sans rivages / F. L. Perroux. – Grenoble: Presses universitaires de Grenoble, 1954. – 859 p.
14. Robertson A. The Council of Europe. Its structure, functions and achievements / A. Robertson. – London: Stevens, 1961. – 252 p.
15. Young H. This blessed plot. Britain and Europe from Churchill to Blair / H. Young. –Woodstock – N.–Y.: Overlook Press, 1999. – 588 p.

Goncharenko L. L., Candidate of Historical Sciences, Associate Professor at the Department of law and international relations, Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko (Ukraine, Sumy), alesjazabltnaja@rambler.ru

The revival of the idea of European unity after World War II in 1945–1947

The article analyzes the main reasons for the revival of the idea of European unity and its distribution on the continent after World War II. On the basis of the activities of the ideologists of European integration, namely W. Churchill, Jean Monnet, and their views it is discussed the theoretical basis of future integration processes and their practical importance in creating future European government associations. It reveals the essence of the ideas of European unity and their report to the European society. Particular attention is paid to the understanding of the essence of European unification, justifying its necessity. The integration views of Jean Monnet, W. Churchill, and their fundamental importance in the formulation of conceptual integration main goals of the future association are analyzed in the article. It highlights the reaction of the European ruling elites on these ideas and explains the reasons for this attitude. It is concluded that the ideologues of European unity Jean Monnet and W. Churchill set the main purpose of their activities in this direction to achieve peace, prosperity of the European countries and the return of united Europe into the arena of international relations as a strong player.

Keywords: European unity, integration processes, uniting movements, World War II, international relations, Jean Monnet, W. Churchill.

* * *

УДК 94(477)«1950/1960»:791.44.075

Дзюбенко Ю. В.,
аспірантка кафедри археології та спеціальних
галузей історичної науки, Черкаський національний
університет ім. Богдана Хмельницького (Україна,
Черкаси), doll912009@rambler.ru

ФІНАНСУВАННЯ, ВІДБУДОВА ТА РОЗВИТОК КІНОПРОКАТУ В РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ ПОЧАТОК 1950–Х – СЕРЕДИНА 1960–Х РР.

На основі наявних наукових праць та архівних документів в статті проаналізовано стан кінопромисловості та кінопрокату 1950–х – середина 1960–х років. Подано коротку характеристику і стан кіноіндустрії, означені економічні, соціальні та ідеологічні фактори, що її формували.

Потужна хвиля відбудови кінопромисловості розпочалась в першій половині 1950–х років. Причиною відтермінування став пріоритет на відбудову промисловості та сільського господарства. Лише після повернення з евакуацій кіностудій, розпочався процес набрання колишнього темпу роботи всієї кінопромисловості. Кіно несло ідеологічний, розважальний, розвиваючий, навчальний характер.

Показ фільмів був вірною пропагандою радянського способу життя, перед показом художніх фільмів проводилась культурно–масова робота із залученням сільської та міської інтелігенції, короткі лекції. Постало питання побудови нових кіноустановок, кінотеатрів які могли б в більшій мірі забезпечити потреби глядачів та держави.

Ключові слова: кінопромисловість, кінопрокат, відбудова, дублювання фільмів, кінотеатр, клуб, фінансування.

Українська історична наука довгий час перебувала в полоні певних стереотипів. Так, в історичній науці та історіографії надавався пріоритет політичній історії, соціально–економічним чинникам. Поза увагою дослідників залишалося культурне життя сільського та міського населення, окремо взятої особистості.

Особливе місце в культурному впливі на маси займав кінопрокат. Образність, документальність, поєднання рухового ефекту і звуків, можливість емоційного впливу робили кіно зрозумілим і доступним кожній людині. Для спільних, сільських мешканців, у розпорядженні яких не було таких різноманітних, як у місті, видів дозвілля, значення кіно було особливим.

В роки окупації України було повністю знищено кіногосподарство України, а кіноапаратуру, кінообладнання та ремонтні майстерні вивезено до Німеччини або знищено. Постало завдання відродження кіноіндустрії та сукупних до неї галузей виробництва.

Тема кінопрокату та відбудови кінопромисловості в українській історичній науці висвітлена фрагментарно. Зокрема, в праці Н. Черкасової «Кінопрокатна діяльність у контексті розвитку кінопрокату» [6], в якій детально охарактеризовано як саме працювала в Радянському Союзі система кінопрокату та збору касових коштів і їх розподіл між відомствами.

В статті Я. Федорової «Розвиток кіномережі в селах України в середині 1950–х – на початку 1960–х рр.» [8] висвітлено діяльність кінопересувок та діяльність клубів культури в селах, зокрема показ фільмів. Велику частину джерельної бази статті становлять документи з Центрального державного архіву громадських об'єднань України, зокрема, це доповідні записки про стан відбудови кінопромисловості з 1949 по 1965 роки, звіти діяльності Державного комітету по кінопрокаті УРСР, листи–звернення до Голови Державного комітету по кінопрокаті та Міністра культури УРСР.

Питання розвитку кінофікації та кінопрокату було у віданні спочатку Міністерства культури УРСР, а згодом у новоствореного Державного комітету Ради Міністрів по кінопрокаті. Даний комітет мав монополне право прокату фільмів на території УРСР, визначав його репертуарну політику, керував тиражуванням і розподілом фільмокопій.

На місцевому рівні вибором фільмів займалася дирекція закладу, яка складала місячний план показу. Відповідну заявку відсилали на копіювальну фабрику, котра доволі часто не встигала виконати замовлення в обумовлені терміни.

Варто зазначити, що в радянській кінопрокат включали в основному лише стрічки вітчизняного виробництва, зарубіжних картин демонструвався дуже малий відсоток – лише ті, які не порушували радянських ідеологічних канонів. Ідеологічна спрямованість контролювалася постійно, сумлінно відбиралися фільми для показу глядачеві.

Говорячи про початок відбудови кінопромисловості (1948–1951 рр.), потрібно зауважити, що на початковому періоді країна не могла забезпечити потреби глядачів лише радянським продуктом, тому більша частина фільмів становили стрічки отримані в результаті репарацій, лише згодом відбувся стрімкий підйом кінопромисловості. На 1950 р. трофейні фільми займали 80% радянського кінопрокату, така шалена популярність

не задовольняла центральне керівництво. У багатьох організаціях і навчальних закладах відразу після перегляду зарубіжної кінострічки партійні керівники влаштовували її обговорення у контексті протиставлення західної й соціалістичної культури з висновком про «занепад і загнивання буржуазного мистецтва, вульгарного та хворобливого» [1, арк. 4–5].

При чому, до них зараховувалися не тільки німецькі, а й усі віднайдені у захоплених студіях кінострічки. Тому до категорії трофеїв потрапила також продукція американських, англійських і французьких студій. Над усіма реквізованими фільмами добре попрацювала цензура. Вони були позбавлені не лише «пікантних» сцен, але іноді і титрів; доволі часто змінювалися назви. Фільми демонстрували мовою оригіналу з бігучим рядком перекладу.

Репертуар у повоєнні роки складався спонтанно, фільми надходили із великим запізненням, нерідко протягом місяця не було жодних нових стрічок, зокрема, кіножурналу «Советский спорт», котрий користувався найбільшою популярністю серед глядачів, що неабияк непокоїло управління кінофікації. Адже, використовуючи популярну спортивну тематику, адміністрація відповідних закладів доволі часто об'єднувала хроніку про політичні та спортивні події. Так, у 1953 р. під час вечірнього сеансу в м. Києві, поряд із репортажем про футбольні матчі СРСР – Індія й СРСР – Швеція глядачі мали дивитися відзначення у Москві 36-ї річниці більшовицької революції [1, арк. 4–5].

Цінова політика в міських кінотеатрах, як і у всіх галузях радянського господарства, чітко контролювалася державою та змінювалася відповідно до політичної кон'юнктури. В першій половині 1950-х рр. ціна квитка коливалася від 3 до 6 руб., у другорозрядних – від 2 до 5 руб., третьорозрядних – від 2 руб. до 4 руб. 50 коп. Для дітей ціна квитка становила 2 руб. На денні сеанси до 17-ї год., крім недільних та святкових днів, надавалася знижка у розмірі 30%. Для порівняння: в той час кілограм масла на ринку коштував 150 руб., картоплі – 4 руб., хлібина – 50–100 руб [2].

На деякі фільми перекупники штучно створювали дефіцит квитків, перепродуючи їх по 20–25 руб. Спекуляція охопила всі без винятку кінотеатри. Нею займалися в основному безпритульні діти й інваліди. Маючи зв'язки з касирами, які співпрацювали з ними за певний відсоток, останні могли дістати квитки на всі фільми і в усі кінотеатри. Доволі часто придбати квиток можна було тільки у спекулянтів. Окрім того, 90% усієї кінопродукції, котра в 1944–1955 рр. демонструвалася в УРСР, були російськомовними. Така ситуація була вигідною державі, яка намагалася перетворити республіку на центр «радянської культури», а українців на радянський народ.

Як наслідок, складною ситуація була з дубляжем фільмів на українську мову, адже в більшій мірі фільми, що демонструвались в кінотеатрах, були зняті в Москві та російськомовні, також більшу частину сценаріїв і фільмів відзнятих на українських (Київській та Одеській) кіностудіях були російською мовою.

Протягом 1948–1954 рр. було продубльовано 152 художні фільми, а переведено на вузьку плівку – лише 17. Незадовільно забезпечувалася кіномережа УРСР відповідними стрічками з науково-популярної

та документальної тематики. Не переводилися на вузьку плівку республіканські кіножурнали: «Радянська Україна», «Молодь України» і «Піонерія» [3, арк. 22].

На початку травня 1955 р. заступник міністра культури УРСР І. Мазепа звернувся з доповідною запискою «Про стан кінообслуговування в УРСР» у відділ науки і культури ЦК КПУ [3, арк. 21]. Він охарактеризував процес дублювання кінострічок українською мовою як незадовільний. Було встановлено, що питома вага таких копій у загальному фільмофонді УРСР дуже низька: із 35 тис. художніх фільмокопій стрічок, у тому числі 25 тис. радянських, лише 5 тис. із них продубльовано українською мовою; із них 4 тис. – на широкій і 1 тис. – на вузькій плівках [3, арк. 24–26]. Здійснюючи русифікаторську політику, міністерство культури СРСР у 1955 р. встановило план дублювання українською мовою 21 фільм на рік, тоді, як виробнича потужність Київської й Одеської студій дозволяла організувати цей процес для 45 кінострічок. На них цілеспрямовано відправлялися вихідні матеріали для дублювання фільмів із великим запізненням. Це призводило до того, що їх українські копії виходили на екран із затримкою до трьох місяців після випуску основного варіанту кінострічки.

Окрім того, великою вадою україномовного дубляжу було серйозне зниження якості вихідного матеріалу. Кольорові фільми з'являлися у прокаті в чорно-білому варіанті. Відповідно, більшість глядачів переглядали їх російською. Незважаючи на страх звинувачення в націоналізмі, колегія Міністерства культури УРСР неодноразово офіційно зверталася до керівництва союзного відомства із проханнями виправити ситуацію. Зокрема у листі від 17 лютого 1955 р. вона просила усунути вади в організації дублювання кінострічок українською мовою, затвердити план виробництва його на 1955 р. у кількості 45 назв художніх фільмів та надати для цього необхідні кошти [8, с. 105–106].

Також з огляду на те, що в кіномережі УРСР існувала 2371 вузькоплівкова установка, стояло питання про забезпечення республіки відповідними стрічками для кінопересувок, які здебільшого обслуговували сільське населення. Постачання цих установок вузькоплівковими фільмами проходило незадовільно; до 50% нових кінострічок взагалі не переводилося на цю плівку, і фільми не могли бути показані широкому загалу.

Як вихід із ситуації, колегія просила керівництво міністерства культури СРСР створити в Києві, на кінокопіювальній фабриці, цех масового друку вузькоплівкових фільмів та організувати переведення на вузьку плівку художніх, науково-популярних і документальних фільмів. У відповідь, заступник міністра культури СРСР О. С. Кафтанов, листом повідомив Міністерство культури УРСР про неможливість збільшення плану виробництва дубляжів на 1955 р. у зв'язку з нібито відсутністю коштів, відмовлено також було і в проханні включити у нього 17 радянських фільмів випуску минулих років, і в організації у Києві цеху масового друку вузькоплівкових кінострічок.

Крайньою межею, коли дублювання фільмів українською мовою було в незадовільному стані був 1956 р. Кількість дубляжів на 1956 рік збільшилась в два рази, тобто якщо в 1955 році на українську мову дублювалося 20 нових кінокартин, то в 1956 році їх було

40 (крім українських варіантів фільмів). В 1957 році кількість дубляжів збільшилась до 60 [4, арк. 221].

Розглядаючи у відділі науки і культури ЦК КП України питання про випуск і дубляж кінофільмів українською мовою, а також просування цих кінокартин на кіноустановки республіки, колегія Міністерства культури УРСР у вересні 1956 р. обговорила і схвалила заходи по усуненню хиб і недоліків в цій справі.

В наслідок контролю і перевірки виконання вказаних заходів на кіностудіях УРСР було запроваджено практика зйомки майже всіх фільмів українською мовою. В тому разі, коли основні артисти не володіли українською мовою, фільм знімається паралельно в двох варіантах (українською і російською мовами). Також при Київській кіностудії було організовано дубляжний відділ, його склад розширено до 7 чоловік: два постійні звукооператори, редактор мови, чергові режисери та інші. Для дублювання фільмів обладнувався один павільйон, другий – був обладнаний в 1957 р. В 1958 році побудовано спеціальне технічне приміщення для дублювання фільмів.

У республіці ще значна кількість обласних та міждержавних фільмобаз не мали відповідних приміщень, фільмокопії зберігалися в неприпустимих умовах, псувалися. Крім того, фільмобазы розташовані в густонаселених районах міст, що було небезпечно в пожежному відношенні і приводило до великих ускладнень фільмопостачання кіноустановок [5, арк. 59].

Що стосується фінансування фільмів та кінопрокату, то можна говорити про вітчизняну галузь кіно, як таку, що була прибутковою до 1990 р. Кінопрокат забезпечував прибуток до 200 мільйонів карбованців, 55% з яких забирали до місцевих бюджетів, 25% відраховувались на експлуатаційні потреби кіномережі, 12% – на утримання самого інституту кінопрокату і 8% – на фінансування виробництва фільмів [5, арк. 59].

Кінематограф не мав ніяких об'єктивних критеріїв економічної оцінки своєї діяльності. Зв'язок між кіновиробництвом і ринком був розірваний адміністративною системою цілком свідомо тому, щоб виробництвом фільмів керував не глядач, а система. Студії, прокат не впливали на перспективи власного розвитку і взагалі залишались далеко від кон'юнктури та динаміки ринку. Економіка й устрій кінопромисловості того періоду, взаємодії її частин, принципи фінансування залишались в тіні творчості. При цьому фільми, апаратура, репертуар підпорядковувалася галузевим структурам і керувалися Держкіно СРСР через Держкіно республік, обласні, міські та районні прокатні організації. Таким чином вивірений щорічний баланс галузевого і територіального принципу робив економічну модель кіно високорентабельною та самодостатньою [6].

Потрібно зазначити, ще один ряд недоліків, які гальмували систематичний показ фільмів, так, наприклад, в ряді сіл Хмельницької, Донецької, Полтавської, Ровенської, Луганської, Вінницької, Житомирської областей не було придатних для показу фільмів приміщень, забезпечення їх меблями, паливом та своєчасного проведення ремонту. Внаслідок цього біля 1400 великих населених пунктів за відсутності в них приміщень, показом фільмів не забезпечують.

В багатьох селах клубні приміщення знаходяться в аварійному стані, 4302 клубні приміщення в зимовий

період не опалювалися, 168 клубів використовувалися не за призначенням. Все це призводило до простоїв кіноустановок і виходу кіноапаратури з робочого ладу.

Поруч з цим негативно впливало на виконання планів доходів від кіно розширення показу фільмів по телебаченню, яке все більше і більше відволікало населення від кіно [5, арк. 96].

До середини 1960-х років в республіці працювало 23073 державних кіноустановок, з них 2666 в містах і робітничих селищах і 20407 в сільській місцевості. План розвитку кіномережі за цей період було виконано на 102,0% в тому числі по місту на 104,1% і по селу 101,8%.

Замість 54 кінотеатрів, передбачених планом, збудовано і введено в експлуатацію 57. Сільська кіномережа за 1964 р. збільшилась на 107 кіноустановок проти 459 запланованих.

Розвиток кіномережі дозволив дещо збільшити кількість посадочних місць в містах на 1000 жителів з 34 в 1964 р. до 36 в 1965 році, а на селі мати одну кіноустановку на 1075 жителів в 1965 році, проти 1099 в 1964 році.

Певна робота провадилась і по покращенню кінообслуговування дітей. 1964 р. в обласних центрах і інших містах працювало 37 спеціалізованих дитячих кінотеатрів. Продовжувався розвиток кінотеатрів в школах. За станом на 1 січня 1965 р. їх кількість зростає до 1850. Для малят і дітей дошкільного віку відкрито 60 кінотеатрів.

В обласних центрах і містах обласного підпорядкування працювало 57 спеціалізованих кінотеатрів і окремих зал хронік «Наука і знання», «Новини дня». Крім того вони систематично демонструвалися в учбових закладах, на профспілкових та відомчих кіноустановках, в університетах культури, в кінолекторіях, на вулицях, площах.

До середини 1960-х рр. значно збільшився фільмофонд республіки. Протягом 5 років кінопрокатні організації одержували 220 назв нових художніх фільмів щороку.

Значна увага приділялась і поліпшенню рекламування кінокартин. Велику роль в цьому відіграє фабрика «Укррекламфільм», яка щомісяця випускала 3–4 млн. примірників плакатів, афіш, лібретто, довідок тощо.

Певна робота провадилась і по підвищенню ділової кваліфікації працівників кіномережі і кінопрокату. З цією метою щороку проводилось близько 35 семінарів по підвищенню кваліфікації всіх категорій кінопрацівників.

Комітет по кінематографії при Раді Міністрів УРСР на місцях разом з партійними і радянськими організаціями продовжували провадити відповідну роботу, спрямовану на подальше поліпшення використання кіно в ідеологічній масово-політичній роботі.

Тільки державною кіномережею за 1965 р. обслуговувалось 718,3 млн. глядачі, що на 38,5 млн. чоловік більше, ніж у 1964 році.

В 1965 році в республіці було введено в експлуатацію 57 кінотеатрів та кіномайданчиків на 25,3 тис. місць – це на 20 об'єктів більше ніж було до цього [7, арк. 156].

Значних успіхів в першій половині 1960-х років по кінообслуговуванню населення досягли кінопрацівники

Черкаського обласного управління кінофікації, яке виконало план на 105,2%, Івано–Франківського – 105,2%, Кримського – 104,3%, Хмельницького – 102,5%, Чернігівського – 101,9%, Київського міського – 108,3% та Севастопольського – 104,8% [7, арк. 156].

В республіці була проведена робота по розширенню показу документальних та науково–популярних кінокартин. Вони систематично демонструвались в 58 спеціалізованих кінотеатрах і залах, в фойє – 96 кінотеатрів, а також на подовжених сеансах, вечорах великої кінопрограми та на спеціальних сеансах.

Таким чином, підсумовуючи вище вказане потрібно сказати, що за допомогою партійних і радянських органів на Україні було проведено значну роботу по розвитку кіномережі та поліпшенню кінообслуговування населення. Протягом 1954–1965 рр. кіномережа зросла на 12,5 тис. кіноустановок, тобто більше як у два рази, в тому числі державна на 216,3% і профспілкова на 28,9%.

За цей період в містах і робітничих селищах збудовано 721 державний кінотеатр на 388 тис. місць. Сільська кіномережа збільшилась на 122,4% в тому числі державна на 131,6% і профспілкова на 57,3%.

Кіноустановки були підпорядковані різним відомствам, не існувало єдиної системи і методу планування розвитку і експлуатації кіномережі, не здійснювався контроль за правильним територіальним розміщенням кіноустановок. Відомча розпорощеність кіномережі утруднювала здійснення єдиної системи в плануванні репертуару і використанні фільмофонду.

Разом з тим потрібно відзначити недоліки кінопрокату та кінообслуговування населення як УРСР та і всього Радянського Союзу загалом. Довгий час незадовільним залишався стан самих кінотеатрів та клубів культури, де демонструвались стрічки, в умовах холоду та відсутності місць для сидіння зменшувалась кількість бажаючих відвідувати кіносеанси. Також, потрібно зазначити що стан дублювання фільмів українською мовою на початку 1950–х років був вкрай незадовільним, адже в більшій мірі фільми, що демонструвались в кінотеатрах, були зняті в Москві та російськомовні, також більшу частину сценаріїв і фільмів відзнятих на українських (Київській та Одеській) кіностудіях були російською мовою.

Загалом можна зробити висновки, що період 1950–х – середина 1960–х став переломним для українського кінематографу, це період відбудови, налагодження системи, пошук нових ідей та способів їх реалізації, що в подальшому стане міцним підґрунтям для подальшого розвитку вітчизняного кінематографу.

Список використаних джерел

1. Центральний державний архів громадських об'єднань України. – Ф.1. – Оп.72. – Спр.5.
2. Вільна Україна. – 1952. – №73. – 11 квітня.
3. ЦДАГО України. – Ф.1. – Оп.71. – Спр.180.
4. Там само. – Оп.3. – Спр.345.
5. Там само. – Оп.31. – Спр.2407.
6. Черкасова Н. Кінопрокатна діяльність у контексті розвитку кінематографу / Н. О. Черкасова // Культура України: зб. наук. ст. / ХДАК. – Х., 2010. – Вип.30. – С.163–173.
7. ЦДАГО України. – Ф.1. – Оп.31. – Спр.2975.
8. Федорова Я. Розвиток кіномережі в селах України в середині 1950–х – на початку 1960–х рр. / Я. А. Федоренко // Україна Соборна: зб. наук. ст. / НАН України, Ін-т історії України. – К., 2006. – Вип.4, Т.2. – С.105–106.

References

1. Central'nyj derzhavnyj arhiv gromads'kyh ob'jednan' Ukrainy. – F.1. – Op.72. – Spr.5.
2. Vil'na Ukrain'na. – 1952. – №73. – 11 kvitnja.
3. CDAGO Ukrainy. – F.1. – Op.71. – Spr.180.
4. Tam samo. – Op.3. – Spr.345.
5. Tam samo. – Op.31. – Spr.2407.
6. Cherkasova N. Kinoprokatna dijial'nist' u konteksti rozvytku kinematografu / N. O. Cherkasova // Kul'tura Ukrainy: zb. nauk. st. / HDAK. – H., 2010. – Vyp.30. – S.163–173.
7. CDAGO Ukrainy. – F.1. – Op.31. – Spr.2975.
8. Fedorova Ja. Rozvytok kinomerezhi v selah Ukrainy v seredyni 1950–h – na pochatku 1960–h rr. / Ja. A. Fedorenko // Ukrain'na Soborna: zb. nauk. st. / NAN Ukrainy, In-t istorii' Ukrainy. – K., 2006. – Vyp.4, T.2. – S.105–106.

Dzyubenko Yu. V., postgraduate student of the Chair of Archeology and Special Branches of History, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy (Ukraine, Cherkasy), doll912009@rambler.ru

Financing, reconstruction and development of movie distribution in the soviet Ukraine early in the 1950s – mid–1960s

The article analyzes a state of movie industry and movie distribution of 1950s – mid–1960s based on available scientific papers and archival documents. The short description and a state of movie industry before the reconstruction and a state as of 1965 are given.

A powerful wave of reconstruction the movie industry began in the first half of 1950s. The reason for delay was the priority of the reconstruction of industry and agriculture. After the war, a period when the film studio returned from evacuation, needed time for the entry of former activities of the entire movie industry.

In addition, movies were faithful propaganda of the Soviet way of life, to show movies held cultural work involving rural and urban intellectuals, short lectures. Cinema was of entertainment, educational, educational nature. The question arose of constructing new movie projectors, movie theaters that would increasingly meet the needs of the audience.

Keywords: movie industry, movie distribution, reconstruction, duplication of movies, movie theater, club, financing.

* * *

УДК 94(477)«1953/1964»:378

Лук'яненко О. В.,

кандидат історичних наук, ст. викладач,
Полтавський національний педагогічний
університет ім. В. Г. Короленка (Україна,
Полтава), lukyanenko.ov@gmail.com

«КАРИКАТУРНІ ВІЙНИ» В ОСВІТЯНСЬКІЙ ПРЕСІ УРСР ДОБИ «ВІДЛИГИ» (1953–1964 РОКИ) (Ч.1)

Ілюструються акценти, що їх розставляла для освіти УРСР профільна преса періоду десталінізації (1953–1964 рр.) у сфері міжнародної політики крізь специфічну форму впливу на свідомість – карикатури. Застосування методу контент–аналізу дозволило проілюструвати тлумачення викладачами та студентами вишів світового порядку та оцінки подій на міжнародній арені; виявити змістову участь освіти у «холодній війні».

Ключові слова: повсякдення, міжнародна політика, карикатура, вища педагогічна школа, десталінізація.

Радянський Союз невпинно просував ідею своєї миротворницької місії у світі від часів Декрету про війну. Так повелося у більшовиків, що поки на світовій арені співали про миролюбність нової влади, всередині країни різали, нищили та катували тисячі й мільйони людей. Час ішов, а традиції лишались незмінними. Змінювалися лише лялькарі у цій грі та декорації, перед якими вони грали свої ролі на історичній арені. Така блюзнірська політика на певний час була заморожена гітлерівською агресією. Та й вона не змогла викоринити у «советського вождя» бажання бути «білим та пухнастим» для світу. Та це було далеким від істини [1].

Сьогодні Російської «федеративної імперії» повторює здобутки і помилки минулого. «Таваріщ